

Előfizetési árak:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztéségi iroda:

Nagy-Booskerak,
Zápolya-utca 1-ös szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Agrárizmus.

Nagybecskerek, április 9.

A magyar nép egy része, tekintet nélkül az intelligencia fokára szívesen veszi be a sok mindenféle, akár külföldről behozott, akár itthon gyártott jelszavakat. Különösen az izmus-végüket nagyon szeretik. Pedig ezek ugyancsak németek, a szó legeslegnemmagyarabb értelmében. A németeknek mindent rendszeresítő és általánosító géniusza szisztémát csinált a fajgyűlöletből — és megszületett az antiszemitizmus. Magyarországon ez a cifra valami, mint politikai fogalom, volt — nincs (hacsak a néppárt jóvoltából újból fel nem üti fejét, hogy újból elmerüljön a magyar szabadelvűség tengerében.) A termékeny német elme utóbb a tömeg-öngzésnek egy másik nyilvánulását látta el a tudományos theoria csillogó jelmezével és életre kelt egy új izmus: az agrárizmus.

Igenis, tisztelt agrárius urak, az önök rendszere tősgyökeres német találmány; és akárhogy hangoztatják önök a legsajátosabb magyar érdekeket, azért a németországi és a honi agrár törekvések párhuzamos volta époly nyilvánvaló, akár — hogy keveset ne mondjunk — a hazai „néppárti“ fészkelődések legközelebbi rokonsága az osztrák keresztényszocialis reakció aknamunkájával. A németországi „Bund der Landwirthe“ szakasztott oly eszközökkel agitál mint a mi agrár szövetségünk, épp annyira kaczerkodva szocialisztikus tanokkal, épp annyira hajhászva a legspeciálisabb osztály-öngzést és épp oly öblös hangon támadva a fennálló egész gazdasági politikát.

Kérdés már most: érdemes volt-e azt az új disszolváló elemet behozni ami országunkba, mely széthúzó és konfundáló törekvésekben máris oly gazdag?

Bizony kir volt saját külön agrár-

pártot csinálni oly országban, mely a maga egészében amúgy is agrárius. Hisz ugyszólván minden intézmény első sorban a mezőgazdasági érdekekhez van idomítva. Országgyűlésünk tulnyomó többségét földbirtokosok alkotják, akik ugyancsak nem működnek közre a saját vesztükre. Itt különleges mezőgazdasági irányzatra nemcsak, hogy szükség nincsen, de ily tendencia, mint az osztályszellem tulhajtása, egyenesen kárhuzatos is. A modern magyar állam egyik sarkalatos követelménye, hogy itt minden osztály egyaránt és ne egyik a másik rovására fejlesztesse a maga jogos aspirációit.

A költségvetési vita folyamán országvilág hallotta azokat az elveket és konkrét terveket, amelyek szerint földmívelési miniszterünk lendíteni akar a mezőgazdaságon. A miniszter és államtitkára részéről akkor hirdetett ez elvek és tervek a parlamentnek és az országnak csaknem osztatlan helyesléssel találkoztak. Főlegesen ezeket e helyütt ismételnünk. A fennebb felsorolt, szinte közhelyekké vált, de azért teljes érvényükben fennálló közgazdasági axiómákat is resteltük volna újból elmondani, ha a közeledő országos gazdasági kongresszusnak nem lett volna az az előjátéka, hogy az ellenzék a miniszterelnökön töltötte ki az okból is az ő támadási viszketegét, amiért a kormányelnök nem vesz részt a kongresszusban.

Pedig az ebbeli meghívó udvarias visszautasítása a magyar kormány feje részéről — az itt elmondottakból önként folyó dologként jelentkezik. A miniszterelnök, az egész kormányval együtt, a kongresszus által produkálendő anyagot is fel fogja használni a mezőgazdasági bajok orvoslására, de megjelenésével nem istápolhatja az ott is felmerülő idegen jelszavak után induló, széthúzó, egyoldalú öngző törekvéseket.

meg volt indulva a jó hölgy, hogy kivánságának oly gyorsan engedett.

Nagyon kedvesnek találta Clavaroche. Igazi párisi levegőt hozott magával a vén családik józan szigorú termeibe. A mi a fiatal embert illeti úgy találta, hogy nagynénje távolról sem oly vidékies, mint hitte. Egyáltalán nem találta a falusi életet oly borzasztónak, amint előtte festették. Kénytelen volt ugyan minden nap piquettet játszani a vén kisasszonnyal s a „szalmatejűk“ köre Párisban ugyancsak mosolygott volna fölőtte, ha így látja. De neki minden új volt s idővel megis tetszett. A néni meg büszke volt rá. Bevezette őt Vitré legelőkelőbb családjába s ez az új egészséges, józan, és egyszerű élet elragadta őt. Így történt, hogy már napja mult s még eszébe sem jutott Caillette Nini kisasszonynak írni.

Néha egy egy pikáns történetét mesélt el Corisandre néninek az ő párisi világából. Ilyenkor a néni mosolygott s gonosz csontnak nevezte unokaöcséjét. Szóval, a napok nem ugyan kicsapongó bohóságokkal, de elég kellemesen teltek.

A néni egészen meglepte, hogy unokaöcsé nem kívánczik el tőle. Igazán nagyon szeretetreméltó volt attól a párisi világtól, hogy naponként piquetirozott vele s elkísérte őt mindenhol. Clavaroche nemsokára az egész tiszteletreméltó város ismerte s aznap, midőn egy nyári táncmulatságra elfogadott egy meghívót, a néni megcsókolta mindkét orcáját, sőt kedve lett volna azt megismételni. Ugyan ki is merte azt mondani, hogy az ő unokaöcséséből országos lump lett? Hisz itt az egész világ tisztelte őt s elpusztíthatlan jókedvével derűt árasztott a környékbeli kastélyok elporlódtapétáira is. A néni fejébe vette, hogy meg fogja őt házaitani,

HIREK.

Tájékoztató.

Május 16—19. Országos vásár.
Május 19. A tor. közm. egyesület estélye.
Május 19. Tisztiszéki ülés.
Május 20. Torontálmegye tavaszi rendes közgyűlése

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van
nők részére kedden és pénteken délután.

— **Daniel Ernő Eleméren.** Mint értesülünk, Daniel Ernő kereskedelmiügyi miniszter vasárnap rokonai látogatására Eleméren időzött. A miniszter este visszautazott a fővárosba.

— **Az önkéntesi szolgálat.** A „M. E.“-nek jelentik Bécsből: Krieghammer Ede lovassági tábornok, közös hadügyminiszter, Fejérváry Géza br. magyar és Welsersheimb gróf osztrák honvédelmi miniszterekkel egyetértőleg az egyéves önkéntesek második szolgálati évére vonatkozó új rendeletet állapított meg. E szerint utasítatnak a csapatparancsnokságok, hogy azokat az egyéves önkénteseket, a kik az első szolgálati év letelte után a tiszti rangra nem képesítették, a kik azonban a szolgálati esztendő alatt szorgalmat, jó magaviseletet, valamint azt a jó akaratot tanúsították, hogy a követelményeknek lehetőleg megfeleljenek, de akár eszemmi képességük hiánya, akár pedig fizikai természetü bajok következtében arra képesek nem voltak, szabadságolják és azoknak át-helyezését a tartalékba szabadságolási viszonyban megengedjék.

— **Uj román lap.** Kontrolla a czime egy új román lapnak, melyet Barcian János, a „Dreptatea“ eddigi segédszerkesztője ad ki Temesváron. A lap egyelőre hetenkint háromszor jelen meg, mint nem politikai lap és czélja a magyarok és a románok közti kibékülés utjának egyengetése. A mutatószám ma jelent meg.

— **Halál a sineken.** A tegnap este Nagykikinda felől jövő személyvonat mozdonyvesztője töpörödött öreg asszonyt látott harmadfél

persze majd később. Egyelőre örült, hogy magának tarthatta őt.

Clavaroche karján a nagynénjével lépett a bálterembe. A lányok mind érdeklődtek iránta, mert már hallották hírét Corisandre néni virgoncz unokaöcsésének. Nagyon csinosnak is találták s a fiatal hölgyek idősebb kísérői is elnézéssel, csaknem jó akaratall tekintettek rá s elárasztották a néni bókjaikkal.

Clavaroche csevegett a mamákkal, táncolt a fiatal asszonyokkal és lányakkal s oly pompásan mulatott, akár egy fiatal diákokca, aki most került ki a lycéumból, az első bálba. A mint egy fiatal leányt pillantott meg, akinek nem volt kénytelen, udvariasan hozzá sietett, nehogy kénytelen legyen a szegényke petrezselymet árulni.

E pillanatban egy fiatal, csinos szőke leányt kért táncra. A lánykának szép, nagy fekete szemű volt, arczöre olyan fehér, mint a tej s ajka üde, mint egy nyíló rózsza.

A lányka elfogadta karját s aztán oly vidáman perdülnek tova, hogy a mamáknak legszébb ifjukoruk álmai ébrednek fel. Mindenki csak őket nézi, a többi párok lassacskán abban hagyják a táncot s ők egyre keringőznek, önfeledten egymáshoz simulva, a lányka gyönyörűen tartotta magát és elbűvölő kedvességgel nyugtatta fejecskejét lovagja vállán.

Végre elhallgatott a zene s Clavaroche ismét édes anyjához akarja vezetni táncosnőjét, aki egy kissé bágyadtan, de mint egy boldog kis galamb eresztette le szárnyait, azaz, hogy karjait.

Hohó! A dolog nem megy oly könnyen. Szorosan egymáshoz vannak fűzve.

A leány arczát sötét pir borítja el s bár-

A „TORONTÁL“ TÁNCZÁJA.

A monokli.

Írta: Charles Diquet.

Clavarochenak csak három kis hibája volt: szerette a kártyát, az asszonyokat és a lovakat. Az igaz, hogy e három kis hiba már sok embert juttatott annyira, hogy szalmán pusztultak el. Nini Caillette kisasszony a legjobb uton volt, hogy hősünket tönkretegyje, midőn ez levelet kapott egy öreg nénjétől a vidékről. Ez a néni szerette őt és pedig annál inkább, mert ő maga hajdan maradt, Clavaroche pedig még mindig hóbortos ficzkó hírében állott.

A néni meghívta őt, hogy töltsön néhány órát nála Vitrében. Clavarochenak eszébe jutott, hogy még este előtt kétszáz aranyat kell megfizetnie, a mit Caillettenél játékban vesztett. Ugyanakkor a postával egy számlát kapott Worthól több ezer frankról. Erre elolvasta még egyszer a néni levelét, s azt mondta: odautazom!

Abban a kritikus helyzetben, melyben jeleleg volt — birtokai mind meg voltak terheivel s azt sem tudta már, mivel biztassa hitelezőit — csaknem elvezetett talált abban a gondolatban, hogy 80 mérfölynyire utazik Páristól, más levegőt szí és takarékoskodik. Ha csak tíz napot számol, átlag 25 aranyával, már ez is 250 arany.

Elhatározta tehát, hogy utazik és Ninit majd Vitréből értesíti a levegőváltoztatásról. Sőt egy órával később a gyorsvonat Bretagne felé száguldozott vele.

Corisandre néni, egy még szépnék mondható hölgy, tárt karokkal fogadta unokaöcséjét, akit kora gyermekéke óta nem látott. Igazán

A hivatalos melléklet 75 számával.

Torontál.

2

kilométernyire a nagybecskereki állomás előtt a töltés mentén húzódó gyalogjárón szemközt jönni a szakadó esőben. Minthogy a vasuti töltés gyalogjáróján este hat és hét óra közt mindennapos a sétáló, ügyet se vetett a kalauz a magános járókelőre, akinek vonásait különben az esős alkonyban nem is vette ki teljesen. Csak akkor riadt fel egykedvűségéből, amikor az asszony, két lépésnyire a neki szembe robogó vonatnak, korát meghazudtoló gyorsasággal felugrott a töltésre és ráült a vágányra. Mindez egy pillanat műve volt s a mozdonyvezető a legnagyobb fokú ellengőzselsem akadályozhatta meg a szerencsétlenséget. A mozdony elűtötte a boldogtalan asszonyt, tenyérenyi darabot hasítva ki baloldali koponyájából. A vonat megállott, de mert minden jel arra mutatott, hogy a halál rögtönösen állott be, három percz múlva újra elindult és az idevaló állomásra érve jelentést tett az esetről az állomásfőnöknek, aki intézkedett, hogy a holttestet beszállítsák a pályaudvarra, előzőleg pedig az ügyészséget értesítette telefonon az esetről. Kepes vizsgálóbíró helyettes, dr. Haidegger főorvos és Berkes rendőrhadnagy nyomban elindultak a helyszínre, ahova az állomásfőnök által kiküldött emberekkel egy időben érkeztek. A holttestet, amelynek kiléte felől az időben tisztába nem jöhettek, a városi kórházba szállították. A rendőrség által még kora reggel közhírré tett személyleírás még a délelőtti folyamán rávezetett a személyazonosság megállapítására. A városi kórházban megjelent ugyanis Matuskovits Mátyás nagybecskereki kir. eljárásbíró és a holttestet megismerve, abban anyósára ismert, aki csöndes elmehaborodottságában már több ízben maradt el napokon keresztül házából. Sokszor emlegette, hogy Budapestre fog eiszökni, mert ott találhat csak bajára orvoslást. Valószínűleg tegnap is szökésben volt s a töltések mentén akart világgá futni, de utközben erőt vett rajta a téboly, amely a vonat elé vetette.

— **A métermérték jubileuma.** Vasárnap lett épp száz éve annak, hogy a francia konvent a mértékek, és súlyok tekintetében a méterrendszert törvényesítette. A méterrendszert Franciaországban a köztársaság III. évében, Germinal 18-án (1795. április 7.) honosították meg. Azóta ezt a rendszert Európának majd minden civilizált államában elfogadták. Nálunk 1871-ben fogadtatott el és 1876. január 1-je óta kizárólagos érvényvel bír.

— **Az árvíz.** Nagybecskereken, bárha komoly árvízveszedelem réme egy pillanatra se ütötte fel a fejét, mégis a megkönnyebülés sohaja köszöntötte az örövendetes hirt, hogy a Bega, amely az

utóbbi napokban félelmetes arányokban nőtt, ma reggel öt centiméterrel apadt. Az egész idő alatt, amíg a víz növekedésben volt, nem mutatta a város a mozgalmal képet, aminőt Nagybecskerek utcái tegnap nyújtottak, amikor is az alispán rendelkezése Nagybecskerekről vitték közérő a Tisza mentére. Kocsik dübörögtek szélesebb temetőben a kövezet granitján, a csatornák nyílásait, ahol a víz kifakadt, rendre tömöggették s az utcákon és tereken kisebb-nagyobb csoportok verődtek össze, amelyek mind ama bizonyos legöregebb emberek nemleges tapasztalatait vitatták. Különösen nagy volt a tolongás egyes utcák sarkokon, ahol gulába rakott fegyverek csillámló vasa adott kalandosnál kalandosabb találgatásokra alkalmat. Csak később jutott a legszélesebb rétegek tudomására, hogy nagybecskereki közérő kirendelése, amit a Tisza mentéről érkezett fenyegető hírek tettek szükségessé, állította fegyverbe a katonaságot. A német városból ugyan már tegnap reggel indult negyven ember deszkákkal megrakott kocsin a vész színhelyére, délután azonban a Gradnalicza negyed közérőjére került a sor, a melyről korábbi tapasztalatok után tudták, hogy nem szívesen enged a hatósági felszólításnak és ahol csak szerit teheti, kibúvik a kötelezettsége alól. A vész nagyságához mérten tehát rendkívüli preventív intézkedésekre volt szükség, a Gradnalicza határvonalain fegyveres katonák állottak el utjokat mindazoknak, akiknek közérő-forma volt a kinézésük. Ez a miniatűr-ostromállapot tartott aztán addig, amíg a rendőrség összegyűjtötte a Gradnaliczán 310 embert 40 kocsival, akiket aztán a Tisza mentére, a töltésérősítési munkálatokhoz indítottak utnak. Minthogy pedig a Tisza mentéről még mindig a közérő elégtelenségéről panaszkodtak, — Erzsébetlak emberei Rudolfsgradnál dolgoznak, — husz városi tisztviselő az éj folyamán az Oppova városnegyedben folytatta a fentleirt procedurát. Ekkor már egy század honvédség is segédkezett, hogy az előállított közérő el ne széledjen, hanem egy csoportban várja meg az indulási időt. Reggel öt órakor indult az Oppovában összegyűjtött 240 ember 92 kocsival, minekutána a Muzslyáról 80 ember 20 kocsin már három órakor vonult a zsablyai rév-

hez, ahol legfenyegetőbb a helyzet. A nagybecskereki tiszaí ármentesítő társulat által kiadott jelentés szerint a Tisza és Duna az alábbi helyeknél ma reggel a következő magasságot érte el:

		cm.	legmagasabb árvizek éve	magas. cm.
Tisza	Szeged	869	1879.	806.
			1881.	845.
			1888.	847.
	Török-Becse	714	1879.	628.
			1881.	660?
			1888.	661.
	Titel	620 ^{1/2}	1876.	605.
			1883.	588.
			1888.	631.
Duna	Ujvidék	608	1876.	630.
			1883.	594.*
			1888.	576.
	Zimony	359	1876.	642.
			1869.	597.
			1888.	702.

Ma reggel érkezett a hír, hogy a Tisza elöntötte a csurogi öblöt, miáltal valamelyes apadás állott be. A folyton, növekvő ár bizonytalanná teszi a helyzetet. Rudolfsgradnál éjjel-nappal folytatott szádfalazással és zsákolással sikerült a Bega árja által okozott két csuszamlást megfogni. A szivárgások szaporodnak. A Tisza felső részén a töltés 13. kilométernyire ellentállásra képes, mert még 60 centiméternyire áll ki a vízből. A többi rész aránylag elég jól áll, a mai nap retentó hullámvérése azonban erősen rongálja a töltéseket. — Ott vannak állandóan a töltéseken Pap Géza orsz. képviselő, miniszteri biztos, Molnár társ. igazgató, Kluge társ. mérnök és Reitter v. rendőrkapitány, aki az Oppova negyedbeli közérő vezetése után ott is maradt. Zimonynál tegnap este 11 órakor a heves szél által korbácolt ár a hajóállomásnál áttörte a szükségát és Zimony egy részét elöntötte. A vízrajzi osztály jelentése szerint a Maros rendkívül tartós árhullámzás folytán Szegeden az előrejelzett kulminálás 10-ike körül mintegy 20 centiméterrel magasabb lesz, minek folytán Törökbecsenél és Titelnél 11-ike utánra az előrejelzett vizállásnál valamivel magasabb és körülbelül 690 centiméternyi vizállásnál huzamosan tartó kulminálás várható. — A Titel-perlaszi vonalra ma 600 köteg rőzsét és 10000 karót szállított egy gőzös Nagybecskerekről. — Borsca és Bányos lakosságát egészen átköltöztette már a hatóság Zimonyba. — A község marhaállományát Belgradba vitték, a hol ingyen legeltő kaptak. A jószágot őrző embereket Sándor szerb király egyenes parancsára élelmi szerekkel is ellátják. Szerb-Bóka, ahol a víz némely helyütt háromnégy méter magasságra is beözönlött, eddigelő nyolcvankilenc ház dült össze. A víz ma mintegy 50 centiméterrel apadt. Bóka és Szécsány közt, ahol tudvalevően a vasuti töltést számtalan helyen átszakította a ár, eddig már tizenegy szakadást sikerült betömni, a két hátralévő, összesen mintegy harminczhárom méter széles szakadás betömésére serényen folyik a munka. Csütörtök estére valószínűleg es is be lesz végezve, úgy hogy péntekre előreláthatólag újra megnyílnak a pár nap óta szünetelő vasuti közlekedés.

— **Végzetes szalutálás.** Fehértemplomról írják: Catinelli altábornagy, a 34. gyalogezred parancsnoka a múlt héten váratlanul Fehértemplomra jött és a laktanyában riadót fuvatott, hogy meggyőződjék a csapatok gyors felszerelési képességéről. Egy közlegény, a ki éppen a laktanya 2-ik emeletén kőműves-munkával volt elfoglalva, meglátván Catinelli altábornagyot, szalutálni akart fenn a létrán és oly vigyázatlanul fordult, hogy lebukott és szörnyet halt. Temetésén a 34. gyalogezred egész tisztikara megjelent.

— **A közművelődési egylet előadása.** A Torontálmezei közművelődési egylet működési előadása, melyről lapunk tegnapi számában megemlékeztünk, nem az egylet pénztára, hanem a torontálmezei árvízkarosultak javára fog megtartani.

mily furcsának tetszik is Clavaroche előtt, őt is boszantja a dolog.

Mialatt ugyanis valóságos dühvel forognak egymással, Clavaroche monoklija, mely egy selyemzsíron csüngött, leesett s a fiatal leány ruhaderekába esett.

Clavaroche vissza akarja rántani, de nem megy, el akarja tépni a zsinórt, de az nagyon erős és nem enged. Ilyen gonoszságokra képesek az ily apróságok!

A fiatal leányka zavara leirhatatlan. Clavaroche is mindinkább megzavarodik. Hogy huzza ki azt az átkozott monoklit a mouseline áradatból? Hisz csak nem kotorászhatott utána s a leányka sem próbálhatta meg ily közvetlen közelben...

Végre Clavaroche kétségbeesetten egy nagyot rántott a zsinóron. S a monokli napfényre jön. De a lángoló pir a leány arcán hirtelen elhalványodik, arcocskája fehérebb lesz a mouselinnél.

A monoklival együtt ugyanis egy jókora darab — vatta került elő.

A leányka bájos teremtés volt, de még nagyon fiatal. Szóval — — — biz az vatta volt.

A szegény kicsike félajultan dől egy székbe s egy pillanat alatt elterjedt a hír az egész bálteremben. A lányok összedugják fejüket s legyezőik mögött halkán vihognak.

A szerencsétlen Clavaroche végre visszanyerte higgadságát. Kereste táncosnőjét, hogy újra bocsánatot kérjen tőle s egy új tánczezel feledtesse véle a kis balesetet.

De a leányka eltűnt.

Corisandre néni vigasztalan volt unokaöccse balesete fölött; egy kissé szemrehányó hangon mondta neki:

— Ugyan minek is viselsz olyan haszontalan ablaküveget.

Nemsokára hazamentek s hogy bosszúságukat feleldjék, lefeküdtek aludni. Az éj rendesen jó tanácsadó szokott lenni. Másnap reggel Clavaroche elhatározásra jutott. Megkérte nénjét, hogy menjen el a leányka anyjához s kérje meg a kicsike kezét.

— De — veté közbe a néni — az a leányka Vitre leggazdagabb örökösője.

— Tehát eddig még nem örökölt? Határozottan szerencsésebb vagyok, mint a hogy megérdemlém.

Corisandre néni egy kissé nyugtalankodott, de azért megtette unokaöccse kívánságát.

A lánykát könnyekig megindította a fiatal ember lovagiassága s elfogadta ajánlatát. Három nappal később Clavaroche hivatalosan mint vőlegényt mutatták be.

A szeretetreméltó táncosnő egy gyáros egyetlen leánya. Másfélmillió hozományt hozott neki a házhoz.

A mi Clavarocheh illeti, nem visel többé monoklit, mivelhogy ugysem tehetné többé jóvá az ilyen baleseteket.

Corisandre néni kifogyhatatlan dicséretekben, melyekben unokaöccsét elárasztja, a ki teljesen lemondott az örült párisi életéről és Caillette Niniről. Az utóbbit megvizsgáltatta a eheque, mely a bucsulevéhez volt mellékelve. Mindazonáltal parasztnak nevezte Clavarocheh.

S Clavaroche valóban paraszt lett, de boldog paraszt, a ki tehermentessé tette birtokait — s vadász, lovagol és gazdálkodik.

Egy évvel férjhezmenetele után láttam Clavarochné asszonyt. Egy tekintet meggyőzőtt arról, hogy nem lehetne többé napfényre hozni egy monoklit, ha még egyszer eltévedne.

niszter,
nyon f
makórt
vid idő
ügyi fe
a helye
és felt
trachon
berend
végül
Zombo

keresk
megjel
gát ille
minő a
dalont
Kertés
midő
tett la
utmuta
tészett
sit, mi
de ma
miként
lendüle
míg
kiadót
kiváza

m. sr.
minca
bank g
közgy
határo
megjel
felolva
legbül
és hat
1894.
ért el
nyire
nan.
szapor
díjtar
krral
melés
és a
ft 50
kr. v
herne
lős k
dékba
letben
telék
történ
frny
gazda
sebbe
dr. A
tett v
ügyel
vény
Az e
belép
átlaza
tett e
szere
mond
külön
Arno
kösz
gátás
is mi
nát
elfog
kiála
Simó
vid J
zsef

ered
A k
Val
nap

ered
ban
meg

— Uj trachoma kórházak. A belügyminiszter, mint értesültünk egy régen érzett hiánynon fog segíteni. Ugyanis az országos trachomakórházak számát ötten emelni fogja igen rövid időn belül. Feuer Náthán dr. kir. egészségügyi felügyelő a napokban meglátogatta azokat a helyeket, ahol az új kórházak felállítatnak és felülvizsgálja a kijelölt épületeket. Az új trachoma-kórházak a következő helyeken lesznek berendezve: Kalocsán, Zalamegyében: Perlakon, végül a Bácskában, mely régi trachomafészek: Zomborban, Títeleen és ÓBécsén.

— x — „A Kert” melyet hírneves hazai magyerkereskedőnk Mautner Ödön ad ki, április 1-én megjelent 2-ik számával a tartalom változatosságát illetőleg még érdekesebb s vonzóbb, mint a minő az első száma volt, melylyel a magyar irodalomban egy csapásra kivívta a polgárjogot. Kertészettel foglalkozóink csak most látják be, midőn „A Kert” praktikus irányban szerkesztett lapjait forgatják, hogy ezideig minő hasznos utmutató nélkül foglalkoztak tárgyukkal: a kertészettel! Mauthner Ödön hazafias missziót teljesít, midőn egyrésztől fajtiszta kitűnő magot ad, de másrésztől „A Kert”-ben meg is magyarozza, miként tereljük kertészetünket a haladás és fellendülés ösvényére? Ne kertészkedjünk, míg „A Kert”-et át nem lapoztuk!!! A kiadóhivatal (Andrássy-ut 23.) mutatványszámot kívánatra ingyen küld.

— x — Az „Első Leánykiházasítási egylet” m. sz. vasárnap f. é. márczius 31-én tartotta harmadik közgyűlését. Schwarcz Armin bankigazgató elnök a nagyszámban látogatott közgyűlést megnyitván, konstatálja a közgyűlés határozatképességét, amennyiben erre 132 tag megjelent, kik 1288 jutalékrészt képviselnek. A felolvasott igazgatósági jelentésből és az évi mérlegből kivesszük, hogy a folytonosan erősödő és hatalmas fellendülésben levő intézet a lefolyt 1894. évben igen figyelemreméltó eredményeket ért el. Kiemelendő, hogy 5071. jutalékrész többnyire a fiatalabb korosztályokból iratott be ujonnan. Az intézet vagyona 218.126 frt 49 krral szaporott és tőkéje 1,045.635 frt 78 krra rug. A díjtartalék 981.684 frt 78 kr és 154.175 frt 49 krral emelkedett. Ezenkívül a nászjutalék felemelési tartaléknak, mely a tagok javára iratik és a nászjutalékok nyereségeül szolgál 31.975 frt 50 kr és a külön tartaléknak 12.790 frt 20 kr. volt utalható. E tőkeállomány a teljesen tehermentes intézeti épületben a fővárosi 25 millió kölcsön-kötvényeiben, magyar korona járadékban, továbbá takarékbetétekben és pénzkészletben van elhelyezve. Az 1894. évben nászjutalékok, felesleghányadok és halálesetek után történt visszatérítések fejében kifizetett 11516 frnyi tekintélyes összeg ezen egyesület nemzetgazdasági missziójának hivatosságáról legfényesebben tanuskodik. A felügyelő bizottság elnöke, dr. Alexander Bernát egyetemi tanár a megjelent vizsgálatról olvasta fel jelentését és a felügyelő bizottság nevében indítványozta a felmentvény megadását, mi egyhangulag elfogadott. Az igazgatóság indítványai újabb osztályok életbeléptetése iránt, a matematikailag felülvizsgált átlázatokkal együtt helyeslőleg tudomásul vették és határozatra emeltetett. Vészi József lap-szerkesztő, egyesületi tag erre meleg szavakban mond köszönetet és elismerést az igazgatóságnak, különösen Schwarcz Armin elnöknek és Kohn Arnold vezérigazgatónak, továbbá jegyzőkönyvi köszönet szavazását indítványozza az összes igazgatási és hivatalnoki testületnek. Ezen indítvány, is miután még Eppinger Lázár és Eckstein Bernát elismerőleg nyilatkoztak, élénk éljenzéssel elfogadott. Végül a felügyelő bizottságba közfelkiáltással választottak: dr. Alexander Bernát, dr. Simonyi Zsigmond, Leipniker Gyula, Weil David J., Basch Lajos bankigazgató és Héger József bankigazgató.

Táviratok.

A király útja.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A király Lichteneggből, ahol Mária Valéria főhercegnőt látogatta meg, tegnap este vissza tért Bécsbe.

László főherceg Boszniában.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) László főherceg anapokban hosszabb tanulmányutra Boszniába megy.

A tapolezai választás.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tapolezáról telegrafálják: Vörös László államtitkár, a szabad-elpárt jelöltje, akit körútjában mindenütt rendkívüli lelkesedéssel fogadtak, ma délben visszautazott a fővárosba. — Kosuth Ferencz, a függetlenségi jelölt most már szintén befejezte körútját, amelynek folyamán a vele volt képviselők társaságában a kerület mind az 56 községét bejárta.

Az árvíz.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Duna a fővárosnál egyre apad, de O-Budán, a szentendrei ut mentén kiöntött, és elárasztotta a tanyákat és magános épületeket. A vízbe rekedt embereket a mentők szállítják csónakon szárazra. Mohács-on komoly baj fenyeget, a töltéseken átszivárog a víz és a köllödi gát elszakadással fenyeget.

A bolygó merénylő.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szeless Adorján több barátját rendőri felügyelet alá helyezték.

Képviselők sajtópöre.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ismeretes, hogy a kormány, amidőn a Magyarország két cikkében, az Óriási korrupció és Botrány címűekben, hírlapoknak közpénzen való összevadásával vádolta a miniszteriumot, sajtópört indított a nevezett lap ellen. A két cikk írójaként a szerkesztőség Holló Lajos és Bartha Miklós orsz. képviselőket jelentette be, kiknek mentelmi jogát a képviselőház időközben felfüggesztvén, a sajtóügyi vizsgálóbíró abba a helyzetbe jutott, hogy őket kihallgathassa. Balonyi Imre bíró ehó 4-ére idézte maga elé a két képviselőt, de mert akkor azt állították, hogy a képviselőben van dolguk, kihallgatásukat későbbre tegnap fogadatosította. Ugy Holló, mint Bartha beismerték a szerkesztést és kijelentették, hogy az inkriminált cikkekért maguk vállalják a felelőséget.

Pestmegye új alispánja.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestmegye mai közgyűlésén a Földvály Mihály halálával megüresedett alispáni széket töltötték be. Közfelkiáltással Beniczky Lajos tb. főjegyzőt választották alispánnak.

Omlik a Gellérthegy.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Gellérthegy sziklái leváltak a Pestre néző oldalon és minden perczben leomlással fenyegetnek. A fővárosi tanács megvizsgáltatta a hegyet és több utat elzárt. A sziklákat közelebb eltávolítják.

Véres végrehajtás.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Óri-Szent-Péterről telegrafálják, hogy ott tegnap Somogyi Antal végrehajtót egy asszony, akinél végrehajtást akart eszközölni, köténye alá kirántott késsel leszúrta.

Merénylet a Károlyi-palotában.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Napokig tartott, míg a Károlyi palotában elkövetett rablótámadás tettesét, Jurkovic Norbertet elfogták és a fiatal, alig 19 éves bűnöst átadhatták a büntető törvényszéknek. Annál gyorsabban foly most ellene a bűnvizsgálat s maholnap már be is fejezik azt. A vizsgálóbíró a napokban kihallgatta özv. gróf Károlyi Gyulánét, aki a legapróbb részletekig elmondta, mint történt a vakmerő támadás és végül kijelentette, hogy panaszát fentartja Jurkovic ellen. Egész sereg más tanút is kihallgattak, sok barátját Jurkovicnak s ma R. Mariskát, egy orfeumi csillagot is, aki a kérdéses éjjel több kávéházban mulatott vele, de semmi lényegest vallani nem tudott.

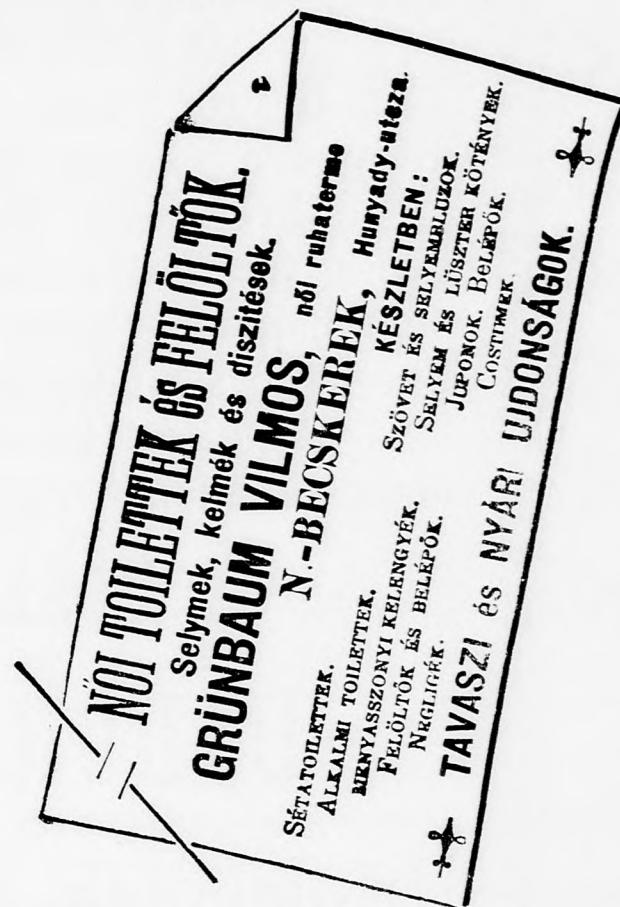
Richter és Nikisch.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Richter János tiszteletére, aki a filharmoniai egyet tegnap hangversenyén személyesen dirigált, a filharmoniai társaság bankettet rendezett, amelynek folyamán Richter zajos ovációk közt Nikischre mondott tiszteletet.

Változások diplomáciainkban.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy az osztrák-magyar diplomáciai karban legközelebb fontos változások várhatók.

Nyilttér.*

* Az e rovat alatt közlöttéért nem vállal felelőséget szerk

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

Gazdatiszt,

ki a torontáli vagy temesmegyei mezőgazdasági viszonyokat ott szerzett gyakorlati képzettségéből alaposan ismeri, egy torontálmegyei s 4000 kat. hold kiterjedésű birtokon állandó alkalmazást talál. Ajánlatok bizonyítványok másolatával Kropácsy nagy-tapolcsányi ügyvéd czimére intézendők.

(286-3,3)

524. szám, 1895.

A központi szolgabírószágtól

Pályázat.

Kis-Torákszékhelyvel szervezett csőszteleki illetve kistoráki községi körállatorvosi állás betöltésére a választás folyó évi ápril 20-án reggel 9 órára Kis-Torák, N.-Torák, Ittvárnok, Rogendorf és Csősztelek község; évi fizetés 400 frt és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhivatnak a pályázók, a kik a magyar, német és román nyelvet szóval, előbb kettőt írásban is bírják, hogy felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig, alólírottán benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1895. márczius hó 21-én.

Bakalovich Agoston,
főszolgabíró.

(268-3,3)

1292. szám 95.

Árverési hirdetmény

Ezennel közhírré tétetik, hogy a basahidi iskola-alap tulajdonát képező „Zabastye” dűlőben fekvő 100 hold első minőségű szántóföld f. évi ápril hó 3-án d. e. 8 órakor a helyszínen 2 holdas parcellákban nyilvános árverés útján a folyó évi gazdasági évre haszonbérbe fog adatni, azonnali készpénz fizetés mellett.

Kelt Basahidon, 1895. év ápril hó 3.

Szávits,
iak. széki elnök.

(291-8,2)

H i r d e t é s e k.

A gör. kel. hitközség tulajdonát képező házban lévő üzlethelyiségemből kénytelen vagyok az épület lerombolása miatt **május elsején** kihurczolkodni.

Mivel ezen elhatározás a fent nevezett hitközség részéről mindeddig függőben tartatott s én abban a hiszemben, hogy ezen lerombolás ez évben még nem hajtatik végre; úgy mint minden évben az idén is bevásárlásaimat Brünben, Bécsben és Budapesten eszközöltem.

De mivel távollétem alatt a leromboltatás elhatározott, kénytelen vagyok nemcsak állandó raktáromat, hanem az újabb megrendeltárukat is

beszerzési áron alul elárusítani.

UJDONSÁGOK női- és leány confectionban.

Uri-felöltők a legjobb szövetből, ezelőtt 12—30 frt, most 7—16 frt.

Uri-öltözetek, legfinomabb kivitelben, legelegánsabb szövetből, ezelőtt 12—45 frt, most 5.50—22 frt.

Fiu- és gyermekruhák, elegáns szabás, tartós szövetből, bámulatos leszállított áron.

Mindazon uraknak, akik mérték szerinti s divatos kivitelű ruhákat akarnak viselni — anélkül, hogy ezeket felülfizetnének, szives figyelmébe ajánlom dusan felszerelt

szövetraktáromat.

Bátorkodom a nagyérdemű közönséget — saját érdekében — dusan felszerelt raktárom megtekintése céljából meghívni.

Kiváló tisztelettel

Rothmiller Tivadar.

(273—6.3)

2367. szám I-1895.

Hirdetmény.

Alólirott Melencze község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a melenczei legelődj beszédési jog **1895. évi április hó 15-én d. e. 9 órakor Melencze községházánál egy évi időtartamra nyilvános árverésen haszonbérbe adadni fog.**

Kikiáltási ár **18000 forint.**

Melenczén, 1895. április 8.

Az előljáróság.

131.—10)